

Розвиток проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади у Центрально-Східній і Східній Європі

УДК 352.07

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2021-1.3>

Вольський Олег Іванович
аспірант кафедри політології
Львівського національного університету
імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, Україна

Проаналізовано особливості становлення та розвитку проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади в регіоні Центрально-Східної та Східної Європи, в тому числі в рамках їхнього порівняння між собою та з країнами Західної Європи. Це актуально в контексті реформування чи уповноваження місцевого самоврядування в Україні, зокрема починаючи з 2014–2015 рр., коли в нашій державі було ініційовано певні реформи в цьому напрямі. Крім того, це важливо з огляду на те, що існує попит як на теоретико-методологічні, так і на практичні політологічні дослідження, які фокусуються на рівні локальної політики, локальної демократії та місцевого самоврядування. Зважаючи на це, засадничим стало вироблення та з'ясування логіки того, як еволюційно відбувалось оформлення означеної аналітичної проблематики в політичній науці – як загалом, так і в східно-й центральноєвропейському контекстах, – та яким конфігуративно є її стан натеper. Отже, дослідження присвячено логічному й теоретико-методологічному, а не описовому розгляду історіографії становлення та розвитку проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади в Центрально-Східній і Східній Європі, зокрема з прицілом на покращення ситуації в Україні. У результаті дослідження виявлено нерівномірність розвитку проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади, з однієї сторони, в країнах Центрально-Східної Європи – де ситуація значно краща – й, з іншої сторони, в країнах Східної Європи. Також простежено, що загалом нині в країнах регіону дослідження проблем місцевого самоврядування та децентралізації влади набули характеру подвійної периферійності чи напівпериферійності передусім стосовно ситуації в західній політичній науці, яка символічно домінує в означеному ракурсі. Урешті-решт, навіть попри поступовий «вихід» політичної науки країн Центрально-Східної та Східної Європи з «тіні», в тому числі в рамках аналізованих проблем, засвідчено її своєрідну подвійність, зокрема приціл або на статус локальної, специфічної та імітаційної, або ж на статус міжнародної та всеосяжної.

Ключові слова: *місцеве самоврядування, децентралізація влади, політична наука, Центрально-Східна Європа, Східна Європа, Україна.*

Вступ. Проблема місцевого самоврядування все частіше й частіше стає предметом політологічних та інших досліджень. Україна й сусідні країни в такому контексті зовсім не є винятком. Однак це особливо очевидно в тому випадку, коли місцеве самоврядування реформується чи уповноважується, в тому числі шляхом процесів децентралізації влади, які щонайбільше актуальними стали в тому числі й в Україні, зокрема починаючи з 2014–2015 рр., коли в нашій державі було ініційовано певні реформи в такому напрямі. Проте Україна в такому питанні зовсім не є ізольованою від довколишнього політичного процесу й академічного середовища, оскільки її політичні функціонери й теоретики неодмінно звертаються чи принаймні повинні звертатись до досвіду розвиненіших у такому розумінні країн – передусім Польщі, однак і в цілому країн регіону Центрально-Східної та Східної Європи, – зокрема до тих, в яких процеси децентралізації влади й вдосконалення місцевого самоврядування було розпочато 1 навіть завершено значно раніше. А це своєю чергою неодмінно актуалізує постановку тематики становлення та розвитку академічної проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади, а також їхнього взаємозв'язку в регіоні Центрально-Східної та Східної Європи.

Мета та завдання дослідження. Означена наукова проблема станом натеper представлена дуже значною кількістю досліджень, у тому числі за авторством західних науковців і вчених, які є вихідцями саме з країн Центрально-Східної та Східної Європи. Адже чинно існує колосальний і зростальний попит як на теоретико-методологічні, так і на практичні політологічні дослідження, які фокусуються на рівні локальної політики, локальної демократії та місцевого самоврядування або ж загалом на своєрідному мікрорівні політичного процесу. Причому таких досліджень нині настільки багато й стає все більше й більше, що навіть немає сенсу перелічувати чи групувати їхніх авторів, а радше має значення вироблення та з'ясування певної логіки того, як еволюційно відбувалось оформлення цієї аналітичної проблематики в політичній науці – як загалом, так і в західноєвропейському й східно- або центральноєвропейському профілях політології, – та яким конфігуративно є її чинний стан. Відповідно, нашу статтю присвячено швидше логічному й навіть теоретико-методологічному, а не описовому розгляду історіографії становлення та розвитку проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади в регіоні Центрально-Східної та Східної Європи, що своїм

наслідком може мати покращення поточної ситуації в Україні.

Результати. Огляд стану наявної наукової та академічної літератури дає належні підстави вважати, що до останньої декади ХХ ст. дослідження місцевого самоврядування та децентралізації влади були практично відсутніми в політичній науці країн регіону Центрально-Східної та Східної Європи, в тому числі в Польщі, але передусім в Україні (інколи ми застосовуватимемо таку бінарну аналогію на прикладі цих країн для спрощення та актуалізації). Чи не найважливішою причиною цього була й часто залишається централізована політична система, яка або не дозволяла, або й досі не дозволяє існування реального місцевого самоврядування як об'єкта досліджень [18]. Ще однією причиною була або є досить значна відокремленість політичної науки в регіоні, спричинена наявністю догматичних припущень та обмежень, перейнятих від періоду комуністичних режимів. Така ізольованість і догматичність, звісно, була неоднаковою в різних посткомуністичних країнах Європи, зокрема більш вираженою в Україні (й Східній Європі) й менш вираженою в Польщі (й Центрально-Східній Європі), хоч і безумовно характеризувала країни колишнього «Східного блоку» й зумовлювала або досі зумовлює відділення та розмежування наукового життя та політичної практики як між окремими країнами регіону, так і між ними й більш демократичними країнами Західної Європи тощо.

Однак це не означає, що дослідження місцевого самоврядування та процесів децентралізації влади, особливо в міжнародній політичній науці, були повністю відсутніми в комуністичних і посткомуністичних країнах Європи на стику епох. Та все-таки вони, зокрема розвідки Є. Вятра, Р. Сіменської та Я. Тарковського тощо, були епізодичними й обмеженими. Крім того, академічна ізоляція характеризувалась і тим, що не лише вчені комуністичних і посткомуністичних країн Європи готували й публікували мало робіт про місцеве самоврядування та децентралізацію влади, а й західні науковці, які займались місцевими органами влади й місцевою політикою. Адже спочатку вони не мали виходу на цей регіон як на територію за «залізною завісою», а згодом не бажали його досліджувати як сферу, яка була або досі є поза рамками їхніх інтересів [18] як своєрідна академічна напівпериферійна територія [19; 20].

Але ситуація після колапсу СРСР і системи Варшавського договору, зокрема інтенсивно з другої половини 90-х років ХХ століття, почала мінятися – спершу в країнах Центрально-Східної Європи (й у Польщі), які були ближчими до Західної Європи, а згодом (інколи через кілька десятиліть) і в країнах Східної Європи (й України), які теж почали євроінтеграцію та для яких актуальною

стала проблема децентралізації влади. Тому саме із цього моменту розпочався відлік часу розвитку тематики місцевого самоврядування та централізації чи децентралізації влади (в тому числі в контексті демократизації чи автократизації влади) в країнах Центрально-Східної та Східної Європи, зокрема в Польщі й Україні. Розвиток тематики, з однієї сторони, мав і має теоретичне, методологічне й емпіричне підґрунтя в західній політичній науці, але з іншої сторони зумів пройти й власні етапи розвитку й розширення – як регіонально, так і в кожній окремій країні аналізованого регіону.

На стику 80-х і 90-х років ХХ століття були опубліковані важливі західні або міжнародні монографії, які стосувались вироблення типології європейських систем місцевого самоврядування, зокрема за авторством Е. Пейджа й М. Голдсмита [12], П. Джона [7], Й. Гессе й Л. Шарпе [6], і все ще є впливовими й цитуються в інших наукових дослідженнях. У них виокремлено спочатку двокомпонентну (північна й південна), а згодом трискладову (наполеонівська, англосаксонська й центрально-північноєвропейська) схеми моделей місцевого самоврядування суто в країнах Західної Європи. А тому вони важливі для регіону Центрально-Східної та Східної Європи здебільшого лише теоретично й методологічно, що було характерно й для інших пізніших міжнародних розвідок, передусім за авторством Дж. Лафліна [8], аж до моменту завершення євроінтеграції в країнах Центрально-Східної Європи, а також чинно притаманно для майже всіх наукових досліджень про країни Східної Європи, які й досі не є членами ЄС, через що не постають чи майже не постають об'єктом порівняння проблематики місцевого самоврядування [18].

Подібна логіка властива й для досліджень змісту й сутності процесів і реформ децентралізації влади, зокрема її політичної, адміністративної та фінансової складових частин, у зрізі місцевого самоврядування, передусім на прикладі країн Західної Європи як певного вектора, який потрібно наслідувати на «сході». Виявляється це в тому, що до кінця ХХ – початку ХХІ ст. не було публікацій, особливо авторства вчених із країн Центрально-Східної та Східної Європи, які комплексно чи порівняльно стосувались би децентралізації влади в цьому регіоні й навіть у його країнах. Однак були праці, які торкались означеної тематики на прикладі країн Західної Європи чи готувались як теоретичні, й на них вчені й практики зі «сходу» орієнтувались як на базові, зокрема у взаємозв'язку між децентралізацією влади й демократією та демократизацією з акцентом на місцевому самоврядуванні, місцевій участі й розширенні прав і можливостей органів і загалом систем місцевого управління [5].

Серед таких досліджень чи не найважливішими свого часу були й залишаються доробки

за авторством Р. Бірда, А. Джунейда, Дж. Літвака, Е. Паркера й Д. Рондінеллі, які стосуються визначення поняття децентралізації влади, зокрема у форматі деконцентрації, делегування та деволюції. У них вдало констатовано, що такі форми децентралізації влади відрізняються рівнем того, наскільки центральні уряди готові ділитись своїми політичними, адміністративними й фінансовими повноваженнями й відповідальністю з місцевим самоврядуванням. Також наукові доробки із цього блоку, в тому числі за авторством Т. Ведельда, Дж. Літвака й Дж. Седдон, присвячені взаємному зв'язку між децентралізацією та демократизацією влади й розширенням участі, прав і можливостей органів місцевого самоврядування. Адже в них зазначено, що успішна й демократична децентралізація влади й гарантує, і вимагає місцевої участі, зокрема щоби забезпечити відповідність місцевого самоврядування локальним потребам [5]. Урешті-решт, чимало ранніх наукових публікацій, присвячених децентралізації влади, звертаються до її базових переваг для місцевого самоврядування, зокрема у формі наближення політиків до громадян, кращої мобілізації та ефективнішого розподілу ресурсів на місцях, креативності, інноваційності й адаптивності програм місцевого розвитку, можливостей участі в прийнятті місцевих рішень тощо, а також до основного дефекту номінальної або формалізованої децентралізації влади у форматі її (ре)централізації та обмеження повноважень місцевих громад. Ці ідеї представлено в академічних напрацюваннях таких науковців, як О. Афзар, К. Джонсон, С. Каконен, Дж. Манор, П. Мегер, Я.М. Отто, Р. Прудхомме, В. Танзі, Г. Фреркс та інші.

Як наслідок такого теоретико-методологічного прориву, але дещо пізніше – на початку ХХІ століття – з'явилися наукові праці, які були не тільки теоретично, а й практично орієнтованими й порівняльними щодо питань функціонування місцевого самоврядування за умов децентралізації влади, зокрема передусім на прикладі країн Західної Європи, а також меншою мірою й інших регіонів світу, але все-таки не країн Центрально-Східної та Східної Європи. Першими з таких праць виявились наукові статті й матеріали конференцій за авторством Г. Бленда, К. О'Нейла, Дж. Хопкіна, А. Шакеля тощо, підготовлені й опубліковані в першій декаді ХХІ століття, в яких на прикладі різних країн схарактеризовано й порівняно місцеве самоврядування в контексті багаторівневого управління, територіальної організації та систем політичної, адміністративної та фінансової децентралізації влади. Однак найголовніше те, що в цей період світ побачили перші монографічні видання, присвячені порівнянню децентралізаційних процесів у різних країнах і регіонах світу, передусім у Західній Європі й Латинській Америці, зокрема за авторством П. Бардхана й Д. Мукхеріе [3],

К. О'Нейла [11], А. Монтеро й Д. Самуельса [10], Р. Скаллі й Р. Він Джонса [15].

У другій декаді ХХІ століття цей напрям порівняння децентралізації влади й розвитку місцевого самоврядування в різних регіонах світу було продовжено, але тепер вже з поміщенням у нього країн Центрально-Східної Європи, але й досі з виключенням країн Східної Європи. Зі значного масиву публікацій, які побачили світ у цей час, уваги заслуговують наукові статті й матеріали конференцій, авторами яких стали Г. Балдершейм, Г. Бек, Х. Бек, Х. Бертрана, Г. Воллманн, М. Дебус, Н. Керстінг, А. Лідстрьом, Й. Мюллер, Н. Хайнелт та інші вчені. Однак найбільше значення має те, що в означений період були опубліковані перші монографії, зокрема за авторством таких дослідників, як В. Бартлетт, С. Малекович, В. Монастіріотіс [4], а також К. Антві-Боасіако й П. Чані [1], в яких увагу було сфокусовано, з однієї сторони, на звуженні географії об'єкта дослідження з Європи чи ЄС на їхні окремі регіони, але водночас, з іншої сторони, на розширенні географії охоплення досліджуваної тематики з регіонального рівня на глобальний чи міжрегіональний.

Спільною ознакою досліджень децентралізації влади було те, що цей процес трактувався як політично вмотивований і спрямований передусім на «реальну» й демократичну децентралізацію урядування. Зумовлено це було тим, що політична децентралізація майже відразу сприймалась як процес, що повинен або принаймні може бути врівноважений адміністративними й фінансовими аспектами [5], які разом визначають особливості системи місцевого самоврядування. Річ у тому, що всі з перелічених аспектів децентралізації влади досить часто виявлялись як суто технічні питання, пов'язані з перерозподілом владних повноважень, відповідальності й фінансових ресурсів у наданні державних послуг між різними рівнями урядування. Особливістю ранніх досліджень питань децентралізації влади, навіть попри те, що вони не зразу стосувались Центрально-Східної та Східної Європи, було те, що в них увагу зосереджували на оцінці громадянського суспільства, а також на тому, як організовані на місцях групи можуть реагувати на різні стимули чи стримувальні фактори й загалом на нові владні структури, створені в рамках децентралізації влади й відходу від централізованої держави.

Однак із початку 90-х років ХХ століття на заході все-таки почали з'являтися праці, які намагались зафіксувати реформи в секторі децентралізації влади й появу нових систем місцевого самоврядування в східній частині європейського континенту, тобто в країнах Центрально-Східної та Східної Європи, зокрема за авторством Р. Беннета, Дж. Лафліна, А. Лідстрьома, Х. Хайнелта, Ф. Хендрікса, Н. Хлепаса. Та все-таки їхньою

особливістю та недоліком було те, що вони розглядали колишні країни так званого «Східного блоку» як однорідну групу [9], яка цілісно повинна бути окреслена як додатковий тип системи місцевого самоврядування щодо тих різновидів, які виділялись на заході континенту [18]. Подібну логіку застосовували й у контексті аналізу місцевого самоврядування та процесів децентралізації влади в рамках входження країн Центрально-Східної (але не Східної) Європи до механізмів європейського багаторівневого й демократичного урядування. Це помічаємо в наукових розвідках таких вчених, як П. Блоккер, К. Давлі, Н. Дейвас, С. Ділей, А. Кемпбелл, Е. Коулсон, К. О'Двайер, Дж. Шерпріл, які з'явилися у другій половині першої декади ХХ століття. У них продемонстровано, що регіон Центрально-Східної Європи є своєрідною формою протиставлення та наслідування розвитку місцевого самоврядування в Західній Європі, але він сприймається як монолітна опція, в тому числі на противагу іншим регіонам і частинам світу, зокрема Східній Європі.

На противагу дещо відмінну аналітичну конструкцію було ініційовано на початку другої декади ХХІ століття, коли регіон Центрально-Східної та Східної Європи в сенсі децентралізації влади й місцевого самоврядування почали розглядати відокремлено й самобутньо в порівнянні з країнами Західної Європи. У цей час з'явилися знакові компаративістські й монографічні праці із цього приводу, авторами яких були Ф. Бафойл [2], Ф. Палермо й С. Пароларі [13], але лише у 2014 р. польський науковець П. Свяневіч запропонував емпіричну типологію систем місцевого самоврядування в регіоні, зокрема аналогічно тому, як це раніше робилось у Західній Європі [17]. Однак тільки в останнє десятиліття (на момент дослідження) було зроблено спробу міжнародної політичної науки інтегрувати «Захід» і «Схід» в означеному аналітичному контексті, підготувавши типологію, яка охоплювала б обидві частини європейського континенту, й це було зроблено в дослідженнях таких авторів, як С. Кульманн, П. Свяневіч, Х. Хайнелт, Н. Хлепас, К. Штайверс.

Доповнюється це й тим фактом, що нині дедалі більше науковців із країн Центрально-Східної та (меншою мірою) Східної Європи публікують свої дослідження про місцеве самоврядування та децентралізацію влади в західних міжнародних виданнях, навіть попри те, що таких публікацій ще на початку 90-х років ХХ століття майже не було. Крім того, нині зростає саме порівняльний профіль досліджень вчених із різних країн регіону, які аналізують місцеве самоврядування або бінарно, або регіонально, а не так, як раніше – у форматі одинарних випадків, що можна засвідчити, приміром, публікаціями таких місцевих і немісцевих (для регіону) вчених, як В. Братіч, Г. Райт, Г. Сооса,

Г. Тока тощо. Але лише наприкінці 2000-х років кількість праць, підготовлених та опублікованих за авторством місцевих науковців щодо проблем місцевого самоврядування в регіоні перевищила кількість публікацій західних авторів [18]. Хоча й досі Центрально-Східна й Східна Європа непропорційно представлені як фокус міжнародних досліджень, зокрема в порівнянні з іншими регіонами світу. Ситуація набуває специфічної забарвленості через те, що найцитованішими в такому випадку постають дослідження не місцевих вчених, а натомість західних науковців, які найчастіше є авторами порівнянь саме в регіональному масштабі.

Проте в другій декаді ХХІ століття в регіоні передусім Центрально-Східної (а не Східної) Європи все-таки з'явилися наукові доробки про децентралізацію влади й місцеве самоврядування, зокрема за авторством М. Брусіса, Д. Клімовські, С. Рістескої та П. Юптнера, які почали активно братися до уваги також і західними фахівцями. У них порівняно ознаки становлення та демократизації систем місцевого самоврядування та децентралізації влади в країнах аналізованого регіону на шляху їхньої європейської інтеграції після падіння комуністичних режимів, зокрема щодо країн Західної Європи. Однак найголовніше, що ініційовано спробу показати, що країни Центрально-Східної та Східної Європи застосовують дуже різні системи місцевого самоврядування, про що йдеться в монографіях таких вчених, як Ю. Немец, Ф. Охрана, М. Плачек і М. Пучек [14], а також Л. Сікора й К. Станілов [16].

Висновки. Усе це дає підстави зробити декілька висновків про становлення та розвиток проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади в Центрально-Східній і Східній Європі. По-перше, встановлено символічне домінування в такому аналітичному полі дослідників із когорті західної політичної науки, навіть попри те, що поступово зростає значущість і представленість праць місцевих науковців із проблематики місцевого самоврядування. По-друге, зафіксовано нерівномірність розвитку проблематики місцевого самоврядування та децентралізації влади, з однієї сторони, в країнах Центрально-Східної Європи (приміром, у Польщі), де ситуація значно краща, й, з іншої сторони, в країнах Східної Європи (наприклад, в Україні), де ситуація гірша, причому в розвідках як західних, так і місцевих політологів. По-третє, прослідковано, що загалом нині в країнах Центрально-Східної та Східної Європи дослідження проблем місцевого самоврядування та децентралізації влади набули характеру подвійної периферійності чи напівпериферійності щодо ситуації в західній науці, в тому числі з приводу впливовості й ресурсного забезпечення академічних установ і дослідників і виокремлення аналізованих аналітичних проблем як самостійного

напрямку досліджень. По-четверте, виявлено своєрідну подвійність політичної науки з питань місцевого самоврядування (та інших наукових проблем) у країнах Центрально-Східної та Східної Європи, зокрема її приціл або на статус локальної, специфічної та імітаційної, або ж на статус міжнародної та всеосяжної. Хоча в цілому ж констатовано, що політична наука в рамках проблем місцевого самоврядування та децентралізації влади в країнах Центрально-Східної та Східної Європи все більше й більше, починаючи з кінця 90-х років ХХ століття, але переважно з другої декади ХХІ століття, почала поступово «виходити з тіні».

ЛІТЕРАТУРА:

1. Antwi-Boasiako K., Csanyi P. The Theories of Decentralization and Local Government: Implementation, Implications, and Realities: a Global Perspective. Nacogdoches : Stephen F. Austin States University Press, 2014. 302 p.
2. Bafoil F. Regionalization and Decentralization in a Comparative Perspective: Eastern Europe and Poland. MRR, 2010.
3. Bardhan P., Mookherjee D. Decentralization and Local Governance in Developing Countries: A Comparative Perspective. Cambridge : Massachusetts Institute of Technology Press, 2006. 363 p.
4. Bartlett W., Malekovic S., Monastiriotis V. Decentralization and Local Development in South East Europe. Springer, 2013. 257 p.
5. Bergh S. Democratic Decentralisation and Local Participation: A Review of Recent Research. *Development in Practice*. 2004. Vol. 14. No. 6. P. 780–790.
6. Hesse J., Sharpe L. Local Government in International Perspective: Some Comparative Observations. *Local Government and Urban Affairs in International Perspective* / edited by J. Hesse. Baden-Baden : Nomos Verlagsgesellschaft, 1991. P. 603–621.
7. John P. Local Governance in Western Europe. London : Sage, 2001. 202 p.
8. Loughlin J. Subnational Democracy in the European Union: Challenges and Opportunities. Oxford : Oxford University Press, 2001. 422 p.
9. Loughlin J., Hendriks F., Lidstrom A. The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe. Oxford : Oxford University Press, 2010. 816 p.
10. Montero A., Samuels D. Decentralization and Democracy in Latin America. Notre Dame : University of Notre Dame Press, 2004. 309 p.
11. O'Neill K. Decentralizing the State: Elections, Parties, and Local Power in the Andes. New York : Cambridge University Press, 2005. 286 p.
12. Page E., Goldsmith M. Central-Local Government Relations: A Comparative Analysis of West European Unitary States. Sage, 1987. 179 p.
13. Palermo F., Parolari S. Regional Dynamics in Central and Eastern Europe: New Approaches to Decentralization. Martinus Nijhoff Publishers, 2013. 266 p.
14. Plaček M., Ochrana F., Půček M., Nemeč J. Fiscal Decentralization Reforms: The Impact on the Efficiency

of Local Governments in Central and Eastern Europe. Springer Nature, 2020. 209 p.

15. Scully R., Wyn Jones R. Europe, Regions and European Regionalism. Palgrave Macmillan, 2010. 277 p.
16. Stanilov K., Sýkora L. Confronting Suburbanization: Urban Decentralization in Postsocialist Central and Eastern Europe. John Wiley & Sons, 2014. 360 p.
17. Swianiewicz P. An Empirical Typology of Local Government Systems in Eastern Europe. *Local Government Studies*. 2014. Vol. 40. No. 2. P. 292–311.
18. Swianiewicz P., Kurniewicz A. Coming Out of the Shadow? Studies of Local Governments in Central and Eastern Europe in European Academic Research. *Local Government Studies*. 2019. Vol. 45. No. 2. P. 153–174.
19. Zarycki T. Polskie Nauki Społeczne w Świetle Hipotezy Peryferyjnej Dualności. *Zagadnienia Naukoznawstwa*. 2013. Vol. 48. Nr. 2. S. 67–88.
20. Warczok T., Zarycki T. Gra Peryferyjna: Polska Politologia w Globalnym Polu Nauk Społecznych. Warszawa : Scholar, 2016. 302 s.

REFERENCES:

1. Antwi-Boasiako K., Csanyi P. The Theories of Decentralization and Local Government: Implementation, Implications, and Realities: a Global Perspective. Nacogdoches: Stephen F. Austin States University Press, 2014. 302 p.
2. Bafoil F. Regionalization and Decentralization in a Comparative Perspective: Eastern Europe and Poland. MRR, 2010.
3. Bardhan P., Mookherjee D. Decentralization and Local Governance in Developing Countries: A Comparative Perspective. Cambridge: Massachusetts Institute of Technology Press, 2006. 363 p.
4. Bartlett W., Malekovic S., Monastiriotis V. Decentralization and Local Development in South East Europe. Springer, 2013. 257 p.
5. Bergh S. Democratic Decentralisation and Local Participation: A Review of Recent Research // *Development in Practice*. 2004. Vol. 14. No. 6. P. 780–790.
6. Hesse J., Sharpe L. Local Government in International Perspective: Some Comparative Observations. *Local Government and Urban Affairs in International Perspective* / edited by J. Hesse. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft, 1991. P. 603–621.
7. John P. Local Governance in Western Europe. London : Sage, 2001. 202 p.
8. Loughlin J. Subnational Democracy in the European Union: Challenges and Opportunities. Oxford : Oxford University Press, 2001. 422 p.
9. Loughlin J., Hendriks F., Lidstrom A. The Oxford Handbook of Local and Regional Democracy in Europe. Oxford: Oxford University Press, 2010. 816 p.
10. Montero A., Samuels D. Decentralization and Democracy in Latin America. Notre Dame : University of Notre Dame Press, 2004. 309 p.
11. O'Neill K. Decentralizing the State: Elections, Parties, and Local Power in the Andes. New York : Cambridge University Press, 2005. 286 p.
12. Page E., Goldsmith M. Central-Local Government Relations: A Comparative Analysis of West European Unitary States. Sage, 1987. 179 p.

13. Palermo F., Parolari S. Regional Dynamics in Central and Eastern Europe: New Approaches to Decentralization. Martinus Nijhoff Publishers, 2013. 266 p.
14. Plaček M., Ochrana F., Půček M., Nemeč J. Fiscal Decentralization Reforms: The Impact on the Efficiency of Local Governments in Central and Eastern Europe. Springer Nature, 2020. 209 p.
15. Scully R., Wyn Jones R. Europe, Regions and European Regionalism. Palgrave Macmillan, 2010. 277 p.
16. Stanilov K., Sýkora L. Confronting Suburbanization: Urban Decentralization in Postsocialist Central and Eastern Europe. John Wiley & Sons, 2014. 360 p.
17. Swianiewicz P. An Empirical Typology of Local Government Systems in Eastern Europe. *Local Government Studies*. 2014. Vol. 40. No. 2. P. 292–311.
18. Swianiewicz P., Kurniewicz A. Coming Out of the Shadow? Studies of Local Governments in Central and Eastern Europe in European Academic Research. *Local Government Studies*. 2019. Vol. 45. No. 2. P. 153–174.
19. Zarycki T. Polskie Nauki Społeczne w Świetle Hipotezy Peryferyjnej Dualności. *Zagadnienia Naukoznawstwa*. 2013. Vol. 48. Nr. 2. S. 67–88.
20. Warczok T., Zarycki T. Gra Peryferyjna: Polska Politologia w Globalnym Polu Nauk Społecznych. Warszawa: Scholar, 2016. 302 s.

Development of the problems of local government and decentralization of power in East-Central and Eastern Europe

Volskyi Oleg Ivanovych

Postgraduate Student
at the Department of Political Science,
Ivan Franko National University of Lviv
Universytetska str., 1, Lviv, Ukraine

The article is devoted to analyzing the peculiarities of the formation and development of local government and decentralization of power issues in the region of East-Central and Eastern Europe, including in the framework of their comparison with each other and with Western European countries. This is relevant in the context of reforming or empowering local government in Ukraine, in particular since 2014–2015, when certain reforms in this area were initiated in this country. In addition, this is important given that there is a demand for both theoretical and methodological as well as practical research in Political Science, which focuses on the level of local politics, local democracy and local government. In view of this, it was fundamental to develop and clarify the logic of the evolutionary design of this analytical issue in Political Science (both in general as well as in East-Central and Eastern European contexts) and to reveal its current configuration. Therefore, the study is dedicated to logical, theoretical and methodological, rather than descriptive consideration of the historiography of formation and development of local government and decentralization of power in East-Central and Eastern Europe, in particular with a view to improve the situation in Ukraine. The research revealed the uneven development of local government and decentralization of power, on one hand, in East-Central Europe (where the situation is much better) and, on the other hand, in Eastern Europe. It is also observed that contemporary studies of local government and decentralization in the region has become peripheral or semi-peripheral, especially in relation to the situation in Western Political Science, which symbolically dominates in this perspective. Finally, despite the gradual exit of Political Science from the “shadows” in East-Central and Eastern Europe, including within the analyzed problems, it is still characterized by a kind of duality, including by a focus on the status of local, specific and imitative or, instead, the status of international and comprehensive ones.

Key words: local government, decentralization of power, Political Science, East-Central Europe, Eastern Europe, Ukraine.